

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Sosiaalipsykologian laitos	
Tekijä-Författare-Author Tuppurainen, Jonna			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Kravattikalle vastaan villapaitasankari : kansantaloustieteen opiskelijan argumentaatiota ihmisestä			
Oppiaine-Läroämne-Subject Sosiaalipsykologia			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2004-05-17	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 153 s.
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Helsingin yliopiston (HY) valtiotieteellisen tiedekunnan kansantaloustieteen opiskelijat opiskelevat ”kylmää” taloustiedettä ”lämpimän” yhteiskuntatieteellisessä ympäristössä. Muut taloustieteen opiskelijat pitävät heitä ”villapaitasankareina”, kun taas muut valtiotieteellisen tiedekunnan opiskelijat kutsuvat heitä ”kravattikalleiksi”. HY:n kansantaloustieteen opiskelijoiden historiikista ja ainejärjestölehdistä näkyy, kuinka he pohtivat asemaansa suhteessa toisaalta muihin valtiotieteellisen tiedekunnan opiskelijoihin, toisaalta taloustieteen opiskelijoihin muissa korkeakouluissa. Tässä tutkielmassa HY:n kansantaloustieteen opiskelijoiden identiteettiä nähdään nousevan argumentatiivisesta kontekstista. Tässä kontekstissa taloustieteet ja muut yhteiskuntatieteet ovat jännitteisessä suhteessa keskenään. Opinnäytetyössä tutkitaan sitä, onko tällaisten opiskelijoiden ihmiskäsitys tyypillisen taloustieteilijän ihmiskäsitys, homo economicus, vai sisältääkö heidän ihmiskäsityksensä myös ideoita homo sociologicuksesta, muiden sosiologisempien yhteiskuntatieteiden ihmiskäsityksestä.</p> <p>Tutkielman teoriaosassa kartoitetaan homo economicuksen ja homo sociologicuksen välisiä kiistakysymyksiä. Vastakkain asettuvat mm. ideat yksilöllisyydestä vs. yhteisöllisyydestä sekä oman edun maksimoinnista vs. altruismista. Lisäksi käsitellään homo economicuksen ja homo sociologicuksen erilaisten etiikka- ja yhteiskuntakäsitysten välisiä kiistakysymyksiä. Tutkielman empiiriseen osaan haastateltiin 14 HY:n kansantaloustieteen opiskelijaa, joista puolet oli miehiä ja puolet naisia. Iältään he olivat 22-29-vuotiaita. Heille esitettiin väittämiä, jotka sisälsivät jonkin homo economicus vastaan homo sociologicus -kiistakysymyksen. Haastateltavia pyydettiin kommentoimaan, ovatko he samaa vai eri mieltä väittämien kanssa sekä perustelemaan esittämiään kannanottoja. Näin kerättiin puheaineisto, jossa haastatellut kansantaloustieteen opiskelijat argumentoivat homo economicuksen ja homo sociologicuksen välisistä kiistakysymyksistä. Analyysin tavoitteena oli selvittää, millaisia kaikenlaisia kantoja tutkittavat esittävät näihin kiistakysymyksiin ja tätä kautta, millainen ihmiskäsitys heidän puheessaan rakentuu. Kommentoinnissaan haastateltavat esittivät sekä ihmisen yksilöllisyyttä että riippuvuutta puolustavia kantoja painotuksen ollessa kuitenkin selkeästi yksilöllisyyden puolella. Haastateltavat puolustivat myös paljon homo economicuksen ideoita oman edun maksimoinnista, mutta halusivat erottaa sen negatiivisesta itsekkyydestä. Sen sijaan he sisällyttivät oman edun maksimointiin homo sociologicukselle perinteisesti kuuluvia ideoita, kuten muiden huomioimista ja altruismia. Haastateltavat vastustivat painokkaasti välinpitämättömyyden ja ylipään itsekkyyteen liittyviä asioita. Kenties tämä oli heidän ”pehmeää villapaitaansa”? Tutkittavien ihmiskäsitys hahmottui muista välittäväksi ja vastuulliseksi omaa etuaan maksimoivaksi yksilöksi. Idea huolehtia lähimmäisistä perustui toisten kunnioittamiseen yksilöinä, ei ihmisten näkemiseen toisistaan riippuvaisina. Haastateltujen ihmiskäsitys koostui siis paljon homo economicuksen ideoista. Ne saivat silti homo sociologicusmaisia sisältöjä perustan silti pysyessä homo economicuksessa.</p> <p>Tärkeimmät lähteet: Billig (1987): Arguing and thinking; Etzioni & Lawrence (1991): Socio-Economics. Toward a New Synthesis sekä sosioekonomisti Swedbergin tekstit; Klamer, McCloskey & Solow (1989): The consequences of economic rhetoric ja muut Klamerin tekstit; Panula (1995): Talous, Moraali, markkinointi: tulkintoja ”Markkinoinnin etiikka kannattaa” -myyntiargumentista; Vesala (1996): Yrittäjyys ja individualismi. Relationistinen linjaus. Bauman (1997): Sosiologinen ajattelu.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords opiskelijat Helsingin yliopisto Valtiotieteellinen tiedekunta homo economicus homo sociologicus retorinen näkökulma laadullinen asenneväittämämetsodi			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			